

НОВА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРАКТИКО-ТЕХНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Обґрунтування концептуальних змін

Педагогіка
ШКОЛИ

УДК 37.011.3-051

У статті актуалізується необхідність концептуальної розробки нової педагогічної діяльності, яка дасть змогу українському вчителю реалізовувати всі виклики щодо завдань сучасної шкільної освіти. Окреслено деякі концептуальні зміни нової педагогічної практики в школах країни.

Автор наводить приклади з методики цілепокладання, технології людського розвитку в умовах предметного навчання, а також навчальної програми підготовки вчителя до нової педагогічної діяльності, які розроблені ним на нових концептуальних засадах.

Ключові слова: авторська системно-точкова методика, нова педагогічна діяльність, авторська педагогічна концепція людини, формула функціональної структури нової педагогічної діяльності, технологія людського розвитку, програмні засади підготовки/навчання вчителів.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

З плином часу змінюється суспільство, тож потребує змін і школа. Іншими стають учень, вчитель і сама педагогічна діяльність. Змінилися уявлення людства про призначення людини, її роль у Всесвіті, а отже й уявлення про навчання, виховання, розвиток. Тому сучасна школа має виконувати не лише традиційні освітні функції, а й орієнтувати на соціокультурні ідеали. Це вимагає якісно нового вчителя з гуманістичною, духовно-етичною спрямованістю, самодостатнього професіонала, майстра.

З приводу цього президент НАПН В.Г. Кремень зазначає: *“У цій площині нової професійної ролі потрібно розглянути і готовність учителя до нових функцій навчального процесу... – це готовність учителя до цілісного бачення дитини і готовність, викладаючи конкретний предмет, забезпечувати системний розвиток світу, системне бачення світу, готовність органічно поєднувати навчальний і виховний процес... Необхідно змінювати мету і стиль діяльності вчителя та його взаємодію з учнями.*

**Ольга
ВИГОВСЬКА**

Доцент, кандидат педагогічних наук, головний редактор журналу „Директор школи, ліцею, гімназії”, заслужений працівник освіти України.

Директор школи, ліцею, гімназії № 1-3'2015

АВТОРСЬКА ПЕДАГОГІЧНА КОНЦЕПЦІЯ ЛЮДИНИ

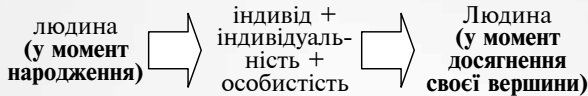
„Людиною-індивідуальністю народжуються. Особистістю стають. Людини-вершини досягають!“. У цій фразі – суть шкільної програми розвитку дитини, головне призначення педагогічної діяльності.

Згідно з нашим уявленням, людина первісно (від народження) є індивідуальністю; кожне немовля вже не схоже на інше, воно – індивідуальність. **За таких обставин**, дозрівання дитини йде попереду навчання – **людина розвивається протягом свого життя разом зі своєю індивідуальністю незалежно від навчання**. З того моменту, коли в людині проявляється перша особистісна ознака (для прикладу зауважимо, що це може бути будь-який поведінковий паттерн, що постійно повторюється), а також, коли людина починає займатися само будівництвом [6], констатується наявність у неї особистості, яка й розглядається нами як інструмент пошуку людської сутності (відповіді на одвічне питання „Хто Я?“) – і так до досягнення нею своєї вершини в собі. Зазначимо, що науковому розумінню особливостей цього етапу в розвитку людини сприятимуть теорії психічного розвитку дитини [11], які, на жаль, до сьогодні є слабо використовуваними у педагогічній практиці, хоча і знайомими.

Є суттєва відмінність між поняттями „індивідуальність“ і „особистість“ – останнє не є вродженою людиною, а отже її якість напрями залежить від якості, насамперед, процесів навчання і розвитку.

Отже, у нашому розумінні формула, що зв'яже всі три поняття, схематично виглядатиме так:

ЛЮДИНА = (індивід + індивідуальність) + особистість = Людина-вершина

Відповімо на запитання, а що зміниться у педагогічному процесі, якщо станемо користуватися цією формулою. Первісно закріплюється інша позиція як самого педагога, так і представників, що оцінюють його діяльність, – визнання наявності в дитині її індивідуальності з моменту народження. Така позиція передусім торкається вчителів як партнерів, співсуб'єктів цілісного навчально-виховного процесу; оцінка результатів педагогічної праці тепер відносна, бо опосередковується індивідуальними особливостями школярів, індивідуальними можливостями вчителя [6]. Вчителям ще належить навчатися працювати з цим: природою відповідна діяльність повинна восторжествувати в українській школі; поки що вона частіше декларується, оскільки сьогодні ціллю і головним, безпосереднім результатом школи та вчителя є становлення особистості дитини в навчальному процесі, а „індивідуальність“ – всього лише аспект, і цим усе сказано.

Тож зміна акцентів у трактуванні поняття „людина“ спричинить радикальні зміни у педагогічній практиці.

Особлива роль у цій роботі, безумовно, належить рівню „вчитель – учень“, бо саме тут відбувається власне навчання і виховання. Нам удалося певним чином зорієнтувати вчителя на новий вид діяльності.“ [12, с. 138].

Додамо, що сьогоднішні вчителі самі відверто зізнаються у своїй неготовності до сучасних вимог. В.Г. Кремень ніби вказує на можливу причину цього, коли говорить: *“Але... поки що значною мірою і підготовка вчителя, і підвищення кваліфікації здійснюються на основі традиційних усталених підходів... Концептуальних змін у цій роботі не відбулося“ [12, с. 110].*

Навіть наведеного достатньо, щоб пересвідчитися, що за цим стоїть серйозна як наукова, так і практична проблема, яка потребує нових підходів до її розв'язання.

Готовність до професійної діяльності вчителя має змінитися, насамперед за своєю суттю, а також за змістом. Результатом передбачено обов'язкове практичне володіння учителем комплексом умінь, які нададуть йому можливість здійснювати саме *нову педагогічну діяльність*. Такий комплекс умінь потребує *розроблення нових концептуальних теоретико-практичних основ зазначеної діяльності*, що і є метою нашого наукового дослідження.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Наведу один відомий освітянам факт з педагогічного життя. Щоб зберегти

імідж гарного вчителя, майстра педагогічної справи, дирекція школи призначає його у “блискучі” класи, де діти змотивовані на навчання, активні в соціальному житті школи, класу й ін. – тож, за критеріями оцінювання ефективності роботи педагога (а це результати навчальної діяльності учнів), імідж вчителя не постраждає, і він залишиться визнаним професіоналом.

Але існують учнівські колективи, де навіть педагог-майстер не зможе досягнути найвищого рівня. *Тобто, працюєш як Майстер, а визнання цього не отримаєш через “слабких” школярів, які не показують для цього необхідних результатів.*

Наведений приклад ілюструє наявність протиріччя між сутнісною педагогічною діяльністю та критеріями її оцінки. Прагнення деяких учителів досягти будь-якою ціною свого “Олімпу” створює сутнісну педагогічну діяльність, породжує багато перекручень в педагогічному середовищі, живить формалізм в оцінці діяльності педагогів, призводить багатьох педагогів до негативного стану через спотворену оцінку їх та їхньої діяльності. Поглиблюється внутрішнє протиріччя в самому вчителеві між його покликанням як Педагога, усвідомленням цілей власної педагогічної діяльності, того її образу та результатів, на які він має працювати, керуючись Національною програмою виховання дітей і учнівської молоді в Україні: з одного боку, акмеологічною, духовною по-

ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВЧИТЕЛЯ

У дисертаційному дослідженні автора визначено рівні та стилі педагогічної діяльності, типологію вчителів, що обумовлюються основною, провідною функцією вчителя, яка спричинюється його педагогічною позицією, а саме: контролер, спостерігач, діяч, вихователь, творець. За авторською діагностичною методикою серед вчителів України виявлено, що “контролери” і “спостерігачі” складають по 21,4 %, “діячів” – 27,6 %, “вихователів” – 16,1 %, “творців” – 13,5 % [1].

Виявлено провідна функція у діяльності вчителів обґрунтовує зміст діяльності, взаємозв'язок між різними елементами в її структурі та її рівень: від нижчого – “контролер” до вищого – “творець”. **Набуття останнього є мрією та ідеалом більшості вчителів.**

Педагогічна наука під ідеалом діяльності вчителя розуміє його творчу педагогічну діяльність, яка характеризується найбільшою кількістю елементів знань, вмін та навичок педагога. Такого ідеалу він досягає зі значним досвідом роботи і в уяві багатьох освітян є найвищим рівнем педагогічної майстерності. Зрозуміло, що кожен вчитель прагне досягти в своїй діяльності ідеалу.

За традиційною логікою проведеного нами дослідження (1988 – 1995рр.) процес самовдосконалення вчителів уявляється як поступове зростання можливостей вчителя здійснювати педагогічну діяльність від її нижчого рівня до вищого – творчого. [5]

Задовольнити запити сучасної спільноти може лише вчитель, який володіє різними стилями виховання та навчання, умінням їх ефективно поєднувати у процесі його професійної діяльності.

Професійна підготовка вчителя може бути лише багатомірною, багатофункціональною, багатofакторною, багатоваріантною.

На жаль, **практичний її компонент залишився без змін.** Сучасна система підготовки вчителя, як і раніше, переважно зорієнтована на забезпечення його спроможності працювати з одноконтекстним середовищем.

Первісно у своєму дослідженні ми виходили з такої гіпотези: мрія вчителів бути творцями індукує відповідне бажання у дітей, тобто, для учнів теж важливо, щоб їхні вчителі були творчими, а отже це й має підтвердити наше дослідження.

Цікавим виявився експериментально встановлений нами факт наявних очікувань у дітей щодо ролі вчителів у їхніх взаєминах, коли учні зазначили, що бажають для себе бачити: одні – вчителя-контролера, другі – спостерігача, треті – діяча, четверті – творця, інші – вихователя. Переконаності в останньому додають отримані автором за його методикою дані про те, яких вчителів (за провідною їх функцією) бажають мати діти 5-11 класів шкіл декількох районів м. Києва і Київської області – всього обстежено близько 600 учнів ЗНЗ.

Проведене нами експериментальне дослідження виявило, що лише від 25 до 50 % учнів 5-11 класів обирають своїми вчителями вчителів-творців. Ми вважали, що вчителів-контролерів учні не потребуватимуть зовсім. Нас здивували дані, що серед дітей київських шкіл нараховується до 12,5 %, які прагнуть цього, крім того від 40 % до 60 % учнів хочуть бачити своїх вчителів “спостерігачами”, “діячами”, “вихователями” (див. табл. 1).

Таблиця 1. Розподіл потреб учнів різновікових класів за провідними функціями вчителів

Функції вчителів у пед. діяльності (ПД)	“Контролер” - К	“Спостерігач” - С	“Діач” - Д	“Вихователь” - В	“Творець” - Т
Вчителі					
Кількість вчителів, носіїв даної функції	21,4%	21,4%	27,6%	16,1%	13,5%
Учніські класи (в кожному відібрано по 30 учнів) за паралелями					
5-і	9,8%	20%	23%	10,2%	37%
6-і	6,5%	7,8%	17,2%	18,5%	50%
7-і	12,5%	17%	20,5%	15%	35%
8-і	8%	2,1%	45%	19,9%	25%
9-і	3%	25%	36%	10%	26%
10-і	2,2%	27%	25%	7,8%	38%
11-і	6%	15%	27%	19%	33%
Усереднені дані для учнів 5 – 11 кл.	6,8%	16,7%	24,7%	12,9%	34,8%

Водночас, за авторською діагностичною методикою серед вчителів України, як ми вже бачили, виявлено, що “контролери” (К) і “спостерігачі” (С) складають по 21,4 %, “діячів” (Д) – 27,6 %, “вихователів” (В) – 16,1 %, “творців” (Т) – 13,5 %.

Продовження аналізу даних таблиці 1 (див. табл. 1) для різних класів учнів за показником попит-пропозиція дозволяє побачити дещо іншу картину, ніж ми її намалювали спочатку: спостерігаємо повну задоволеність лише у контролерах, спостерігачів, як уже раніше з’ясовано нами, бракує 9-10 класам, діячів – учням 8-9 класів, вихователів – 6, 8, 11 класам, а творців бракує усім: найменша можливість задовольнити потреби шестикласників (25%), для 5, 7, 10-11 класів потреба може бути задоволеною на 30% і найбільше – на 50% – задоволеність у творців 8-9 класів.

Тож і виходить, як і у дитячому вірші (мамаи всякие важны, мамы всякие нужны – матусі усякі важливі, матусі всі потрібні), так і по відношенню до вчителів – кожен з них має володіти усіма зазначеними функціями у повному комплекті, бо в реальній ситуації у класному колективі діти різні, з різними уявленнями про все і про вчителів також, та й потреби у них різні – а вчитель один і має задовольнити усіх.

Зазначене ще раз підтверджує необхідність побудови моделі педагогічної діяльності залежно не від раз і назавжди виявлених закономірностей відповідно до вікових особливостей дітей (за усередненими даними), а від конкретної психолого-людської ситуації конкретного класу та обґрунтовує необхідність володіння кожним учителем різноманітними типами діяльності.

Тож наша модель педагогічної діяльності не є стаціонарною, ми стверджуємо необхідність розуміння поняття творчого потенціалу вчителя як готовності до здійснення ним одночасно у синтезі всіх виявлених нами видів педагогічної діяльності, міра поєднання яких визначається потребами дітей конкретного класу.

Відразу зазначу, що *таке розуміння творчого потенціалу вчителя є новим для української науки і практики, а підготовка вчителів з таким потенціалом – важке практичне завдання, яке знайшло своє вирішення в умовах проведеного нами формувального експерименту у ВНЗ та ЗНЗ.*

зицією, відповідними власними принципами життя і діяльності, а з другого – що в його діяльності підлягає оцінці, за якою його атестують та визначають рівень кваліфікації, визначають міру заслуг і нагород й ін.

Характерною ознакою такого протиріччя можна вважати і те, що деякі педагогічні словники не містять навіть поняття “педагогічна діяльність” [14], мабуть, розглядаючи його як очевидне і усім відоме. На нашу ж думку, стан наукової розробленості поняття “педагогічна діяльність” – це безпосередня відповідальність педагогічної науки.

Проведений нами зіставний аналіз щодо стану педагогічної практики стосовно якості педагогічної діяльності сучасних учителів-предметників, з одного боку, з іншого – наукової розробленості педагогічної діяльності як поняття, її засадничих основ, дозволив зробити наступні висновки.

Школа традиційно працює на реалізацію змісту освіти, закладена в стандартах, програмах, навчальних планах, підручниках, а якість цієї роботи оцінюються за результатами ЗНО. Практика залишила за собою право оцінювати роботу школи/вчителя за кількісними оцінками, за результатами, які підлягають вимірюванню. Тобто, як і раніше, діяльність вчителя оцінюється за навчальними результатами дітей. А де ж цілісний педагогічний процес, який відповідає одночасно як за навчання, так і за виховання? Де ж та педагогічна діяльність, за результатами якої ми зможемо відслідкувати реальні

зміни в людській складовій нашого суспільства? Хто, коли і як це зможе оцінити? І як це вплине на реальний статус вчителя, на оцінку його енергозатрат, його діяльності? Виховна робота залишається некерованою, не цілеспрямованою, тож лише епізодично здійснюється. Відтак, втрачаємо реальні можливості впливати на якість суспільства.

Тож далі познайомимо нашого читача з авторськими розробками, які дадуть змогу відповісти на порушені проблеми.

Автор уважає, що основою нової педагогічної діяльності має стати ідея розвитку, саморозвитку та взаєморозвитку. Здійснення такої діяльності передбачає наявність у вчителя *інтегрованих знань*, що мають міжпредметний характер. Опанування ними забезпечило б майбутнім педагогам готовність здійснювати діяльність, яка була б адекватною сучасним вимогам, про яку вже говорять вчені і практики, але яка є лише об'єктом і предметом наукових досліджень, отже є лише проектом. На жаль, поки що таку підготовку учителів у ВНЗ не здійснюють. За таких обставин майбутній учитель змушений самостійно її здобувати.

Так що ж вчителям треба знати і вміти, щоб „вести дітей за собою”, щоб вони змогли забезпечити дитині індивідуальну траєкторію її власного розвитку, до того ж все це одночасно з предметно-методичною діяльністю учителя; за яких умов навчально-виховний процес стане засобом розвитку самого вчителя?

НОВА ПЕДАГОГІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК МЕТАДІЯЛЬНІСТЬ¹

Наша турбота про вчителя – дієва: ми забезпечуємо його гідною підготовкою

Запропоновано погляд на проблему готовності сучасного вчителя до діяльності шляхом розробки і введення нового для української педагогічної науки поняття метадіяльності.

Пропонована концепція вирізняється від усталених центральною позицією вчителя – творчого, самостійного, самодостатнього, професіонала, майстра. Він - суб'єкт метадіяльності.

З'ясуємо, в чому суть педагогічної метадіяльності, чому її необхідно ввести до складу тих видів педагогічної діяльності, які вчитель обов'язково має опанувати, щоб бути ефективним.

На думку автора, метадіяльність є педагогічною матрицею, яка вміщує в собі всі відомі і можливі види діяльності та проявляється через них у ситуаціях, які викликають їх до життя.

Метадіяльність не є простим синтезом усіх відомих різновидів педагогічної діяльності, іманентно в ній присутніх, а є цілісністю, яка проявляється ними, – як усіма, так і найбільш адекватними ситуації, що складається на той чи інший момент у цілісному навчально-виховному процесі.

Чим же в новій ситуації порівняно з традиційною вирізняється кожен з видів діяльності? Тим, що тепер кожен із них не є сам по собі самоціллю, а розглядається у контексті метадіяльності як професійно-педагогічної по розвитку цілісної людини* – малої і дорослої, а тому виступає у ролі засобу її розвитку.

Отже, будь-який з видів педагогічної діяльності (навчальна, виховна, діагностична, прогностична та ін.) є лише засобом розвитку людини, що відбувається у цілісному** навчально-виховному процесі, здійснення якого під силу лише вчителю, який володіє метадіяльністю.

Вибудована логіка дозволяє стверджувати, що метадіяльність є системоутворюючою сутнісною педагогічною діяльністю. **Отже, нову педагогічну діяльність можна вважати метадіяльністю (МД).**

У словнику іншомовних слів зазначено: "... МЕТА... (от греч. *meta* после, за, через) – первая составная часть сложных слов, обозначающая: 1) следование за чем-либо, переход к чему-либо другому, перемену состояния, превращение; 2) в современной логической терминологии используется для обозначения таких систем, которые служат, в свою очередь, для исследования или описания других систем, напр.: *метатеория, метаязык* " [18, с. 313].

Важливо зауважити, що зміст такої діяльності вчителя (метадіяльності) не можна внести зовні – він **може бути вироблений як учителем, так і ним разом із учнями** в школі у реальному педагогічному процесі.

В результаті її опанування у вчителя відточуються педагогічне мислення, педагогічна рефлексія і педагогічна спрямованість, формується вміння педагогічного цілепокладання. Останнє за результатами нашого дослідження є механізмом метадіяльності та необхідною умовою для її здійснення. Зрозуміло, що зазначене **властиво**, як доведено результатами наших та інших досліджень, лише вчителям-майстрам.

* "Цілісна людина" в цьому контексті розглядається як результат цілісного розвитку на противагу інтелектуальному та всім іншим видам розвитку, що ґрунтується на загальних (цілісних) механізмах розвитку людини.

** "Цілісний", бо у навчально-виховному процесі немає поділу на навчання і виховання: він зорієнтований на розвиток цілісної людини (для якої вирощена в собі "особистість" – інструмент такого розвитку) – як вихованців, так і вчителя.

¹Модель готовності майбутнього вчителя до метадіяльності покладено в основу розробки Програми навчального курсу „Педагогічна діяльність як метадіяльність”.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ НОВОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, яка дозволить вирішити актуальні проблеми сучасної української школи

1. Діяльність вчителя передбачає насамперед цілепокладання, результатом якого мають бути конкретно визначені фактори людського розвитку учнів класного колективу, в якому має відбуватися педагогічна діяльність вчителя відповідно до авторської системно-точкової методики (АСТМ), яку викладено у роботах автора [2].

Визначені фактори дають підстави визначити оптимальні умови розвитку дітей зазначеного класу. Створення цих умов є ціллю/метою педагогічної діяльності вчителя.

2. Друга концептуальна зміна стосується викладання навчального предмета: навчання предмету в новій педагогічній діяльності не є самоціллю, а є лише одним із засобів людського розвитку учня. Як саме вчитель це може зробити, показано автором на прикладі навчального предмета "фізика". [10]

3. Третя концептуальна зміна полягає в прищипово новій взаємодії двох суб'єктів навчально-виховного процесу: вчителя і учня. Вчитель має обрати для себе бінарну позицію: на початку споглядальну, а протягом всього процесу взаємодії – дослідницьку. Цією концептуальною зміною закладається принцип природо-відповідності. Вчитель повинен бути не ментором, який наповнює дитину знаннями і навичками, а споглядачем-дослідником, хто довіряє природі дитини, створює умови для вільного людського розвитку дитини у процесі навчання предмету. [1] (Див. вріз на С. 152).

4. Четвертою концептуальною зміною традиційної педагогічної діяльності, яка переважно здійснюється в однолінійній площині, є запровадження багатofункціональної моделі педагогічної діяльності. У статті [3] показано, що вчитель зазвичай

для себе обирає властиву саме йому одну роль, в якій він виступає протягом всього професійного життя. В новій педагогічній діяльності вчитель змінює ролі в залежності від потреб учня, класу, конкретної ситуації. Це можуть бути роль контролера, діяча, споглядача, вихователя, творця тощо. [3] (Див. вріз на С.153, 154)

5. На противагу існуючому традиційному підходу розглядати педагогічну діяльність як набір окремих видів діяльності вчителя (навчальну, виховну, розвивальну, конструктивну, прогностичну, гностичну, діагностичну й ін.), *нова педагогічна діяльність розглядається як єдина, цілісна, особистісно орієнтована, метадіяльність, в якій всі усталені види педагогічної діяльності є її проєкціями відповідно до особливостей конкретних ситуацій* (див. вріз на С.155).

6. Результат нової педагогічної діяльності вчителя на відміну від традиційної є відкритим, що дозволяє вчителю вважати досягнутими результатами не тільки результати, визначені в цілях його діяльності, а й будь-які, яких досягає вчитель у співтворчості з учнями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Виговська О.І. Авторська концепція людини та особистісно орієнтоване навчання: наукове обґрунтування семантичних змін /О.І.Виговська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005. – № 5-6. – С.41 – 47.
2. Виговська О.І. Діяльність учителя і цілепокладання: теоретико-практичне обґрунтування технології дії та навчання /О.І.Виговська //Директор школи, ліцею, гімназії. – 2005.- № 4.- С.70.
3. Виговська О.І. Експериментально-теоретичне обґрунтування концепції творчого потенціалу вчителя // Наукові записки: Зб. наук. ст. – К.: НПУ, 1998. Вип. 4. – С. 70 – 74.
4. Виговська О.І. Особистісно орієнтована педагогіка: віртуальний полілог у структурі творчої педагогічної діяльності. Теорія і практика /О.І.Виговська //Директор школи, ліцею, гімназії. – 2003. – №1. – С. 92-96.

5. Выговская О.И. Творческая педагогическая деятельность в целостном учебно-воспитательном процессе: Дис...канд. пед. наук.: 13.00.01. – К., 1995. – 203 с.
6. Виговська О.І. Творча педагогічна діяльність як особистісно орієнтована: авторська концепція, технологія. /О.І.Виговська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2002. – № 4. – С.70-76.
7. Виговська О. І. та ін. „Точка опори” у педагогічній діяльності. /О.І.Виговська // Рідна школа. – № 12. – 1991. – С. 41-48.
8. Виговська О.І. Технологія, що забезпечує готовність вчителів здійснювати сучасну педагогічну діяльність. /О.І. Виговська // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2008. – № 4. – С. 4 – 24.
9. Выговская О.И. Учебно-тематический план, программа спецкурса „Педагогическое творчество” и некоторые методические рекомендации по организации его проведения. – К.: КГПИ, 1988. – 37с.
10. Виговська О.І. Методичні засади особистісно орієнтованого уроку фізики в основній школі / О.І. Виговська //Методичні рекомендації для вчителів щодо вивчення фізики в основній школі: метод. посібник – К.: ІПНАПН, 2014. – 42 с.
11. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко та ін. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с.
12. Кремень В.Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. – К.: Грамота, 2005. – 448 с.
13. Максименко С.Д. Особистість: проблема структури (генетичний аспект). /Актуальні проблеми сучасної української психології. – К., Нора-Друк, 2003. – Вип. 23. – 436 с. – С. 3-14.
14. Педагогічний словник / За ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д. – К.: Педагогічна думка, 2001. – 516 с.
15. Пирогов Н. И. Избранные педологические сочинения. – М., 1985. – 496 с.
16. Сухомлинська О. В. Про стан теорії та практики виховання в освітньому просторі // Шлях освіти. – 1998. – № 3. – С. 4.
17. Сухомлинський В.А. Вибрані педагогічні твори: В 3-х т. Т.1 / Укл. О.С. Богданова, В.З. Сміль. – М.: Педагогіка, 1979. – 560 с., мал.
18. Словник іншомовних слів. – К.: Наукова думка, 2000. – 680 с.

Ольга Выговская

Новая педагогическая деятельность: практико-технологические аспекты. Обоснование концептуальных изменений

В статье актуализируется необходимость концептуальной разработки новой педагогической деятельности, которая позволит украинскому учителю реализовывать все задачи современного школьного образования. Определены некоторые концептуальные изменения новой педагогической практики в школах страны.

Автор приводит примеры методики целеполагания, технологии человеческого развития в условиях предметного обучения, а также учебной программы подготовки учителя к новой педагогической деятельности, разработанные им на новых концептуальных основах.

Ключевые слова: авторская системно-точечная методика, новая педагогическая деятельность, авторская педагогическая концепция человека, формула функциональной структуры новой педагогической деятельности, технология человеческого развития, программные принципы подготовки/обучения учителей.

Olga Vygovska

New teaching activity: practical and technological aspects. Explaining conceptual changes

The need for conceptual development of new pedagogical activity enabling Ukrainian teacher to realize challenges concerning the tasks of today's school is emphasized in the article. Some conceptual changes leading to creating new teaching practice in Ukrainian schools are outlined.

Examples of goal-setting techniques and technologies of human development in the context of subject teaching, curriculum of teachers training for the new educational activities are given by the author.

Key Words: author system and point method, new teaching activity, author's pedagogical concept of the human, the formula of the functional structure of the new pedagogical activity, human development technology, program background for teachers training / education.